

Zofia Kurnatowska, Stanisław Kurnatowski

Lubiń, woj. leszczyńskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 14, 158-159

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

struktury obronnej i ziemnej. W wykopie na wale zewnętrznym odsłonięto rodzaj pierwotnego umocnienia utworzonego przez nadsypanie, na warstwę wyznaczającą poziom użytkowania, gliny przemieszanej z piaskiem.

Badania wałów potwierdziły istnienie dwóch faz ich użytkowania.

Badania będą kontynuowane.

LUBIŃ
woj. leszczyńskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Wielkopolski
w Poznaniu

Badania prowadzili doc. dr hab. Zofia Kurnatowska i dr hab. Stanisław Kurnatowski. Finansował WKZ w Lesznie. Trzeci sezon badań. Zespół architektoniczny i osadniczy klasztoru Benedyktynów /IX-XIII w./.

Badania prowadzono w sektorze VIII po zachodniej stronie kościoła i klasztoru. Stwierdzono tu istnienie głębokiego rowu - 1,2 m głębokości od pierwotnej powierzchni. Przebiega on prawie równolegle do zrekonstruowanej linii murów kamiennych z XII wieku w odległości około 11 m. Wspomniany rów ciągnie się na długości około 13 m, urywając się w części południowej. Z jego kontynuacją należy się liczyć natomiast w części północnej.

Przy jego krańcu natrafiono na konstrukcję kamienną złożoną z kilku wielkich głazów ułożonych w półokrąg o ϕ około 3 m. Być może były to umocnienia mostu lub zbiornika? Opisany rów powstał w okresie wczesnego średniowiecza i został następnie jednorazowo zasypany nie później niż w początkach 2 połowy XIII wieku. Wiązało się to ze zmianą zagospodarowania przestrzennego tej partii obiektu. Na miejscu bowiem dawniejszego rowu powstał dziedziniec wybrukowany kamieniami. Nad nim zalegały warstwy niwelacyjne wyznaczające różne prace porządkowe w tej partii obiektu.

Najciekawsze wyniki przyniosły badania w sektorze V - w południowowschodniej partii obiektu, gdzie w poprzednich sezonach natrafiono na fragment absydy romańskiej i resztki murów kamiennych otaczających klasztor. Wykonano tu szerokie odkrywki wydobywając w całości mur południowy, narożnik południowo-wschodni założenia obronnego oraz mocno zniszczony mur wschodni. W obrębie murów natrafiono na warstwy gruzu, kości ludzkich, częściowo zasypiskowe, częściowo niwelacyjne, pod którymi wystąpiły pochówki świadczące o istnieniu w tej części cmentarza użytkowanego przypuszczalnie od wczesnego średniowiecza. Ogółem odkryto 38 pochówków, w większości słabo zachowanych. W niektórych miejscach uchwycono trzy warstwy grobów nad sobą. Według oceny antropologicznej pochówki reprezentowały groby ludności świeckiej.

Nieoczekiwanym i najciekawszym rezultatem tegorocznych badań było odsłonięcie w południowo-wschodnich fundamentach narożnika murów obronnych - reliktywów wcześniejszego kościoła romańskiego. Były to części absydy półkolistej o $\emptyset$ sięgającej 6 m. Udało się też powiązać z owym wcześniejszym kościołem część murów obwodowych, a mianowicie znaczną partię muru południowego, odznaczającego się archaizmem licowania. Różni się ono wyraźnie od ciosowego licowania absydy odsłoniętej w 1978 r. Czytelna stratygrafia odkrytych fragmentów starszego kościoła romańskiego umożliwia określenie czasu jego powstania na schyłek XI wieku. Wydaje się, że to przeważa szalę dyskusji na temat początków klasztoru na korzyść opinii umieszczającej go właśnie w końcu XI wieku.

W wyniku tegorocznych badań jasno zarysowały się trzy kolejne fazy przebudowy romańskiej: - najstarsza, z której pochodzi opisany fragment kościoła przypadający na schyłek XI wieku; drugą fazę romańską należałoby umieszczać najdalej w 2 połowie XII wieku. W tym czasie przeprowadzono gruntowną przebudowę połączoną z przesunięciem kościoła ku północy, zmianą jego osi, budową murów kamiennych otaczających klasztor oraz systemu fos /?/ obronnych.

Następna przebudowa przypada na połowę lub 2 połowę XIII wieku kiedy to zostają zlikwidowane i zasypane rowy /fosy ?/, być może częściowo zlikwidowany mur zachodni, przebudowany kościół, wybrukowany dziedziniec przed kościołem i zapewne przynajmniej częściowo wzniesiony klasztor kamienny po północnej stronie kościoła.

Dalsze etapy budowy i przebudowy kościoła i klasztoru w okresie gotyku i baroku, są rozpoznane archeologicznie w niewielkich jak dotąd fragmentach.

LUBIN-STARE MIASTO
Blok VII

patrz
okres nowożytny

MORACZEWO, gm. Łubowo
woj. poznańskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski /autor sprawozdania/ pod kierownictwem naukowym dr Włodzimierza Błaszczyka. Finansował WKZ w Poznaniu. Czwarty sezon badań. Grodzisko. Okres wczesnośredniowieczny /IX - 2 połowa X w. /.

W ostatnim sezonie wykopaliskowym prowadzono nadal prace na majdanie grodziska, eksplorując do calca warstwy kulturowe oraz obiekty do głębokości 2,10 m - 4,80 m w 13 wykopach o łącznej powierzchni 325 m². W części zaś wschodniej oraz północno-wschodniej wnętrza grodziska rozkopano fragmenty wewnętrznej części wału.